

Νεανικό πλάνο- Διεθνές Φεστιβάλ Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους- Camera Zizanio

---

Ένας φορέας που έχει προσφέρει πολλά στον χώρο του κινηματογράφου για παιδιά και νέους είναι το Νεανικό Πλάνο. Δημιουργήθηκε το 1992 και στοχεύει σε μια πολιτιστική παρέμβαση με την οργάνωση δύο σημαντικών δραστηριοτήτων που απευθύνονται στο παιδικό και νεανικό κοινό. Συγκεκριμένα οργανώνει:

- Το Διεθνές Φεστιβάλ Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους με βασικό σκοπό την ανάπτυξη του ποιοτικού κινηματογράφου για παιδιά και νέους.
- Την Ευρωπαϊκή Συνάντηση Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας-Camera Zizanio, με στόχο τη δημιουργική έκφραση των νέων με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

Ασκήσεις

1. Να εργαστείτε σε ομάδες, για να συγκεντρώσετε πληροφορίες για τις παραπάνω δραστηριότητες και να γράψετε ένα σχετικό άρθρο στο οποίο θα σχολιάζετε τις δραστηριότητες που οργανώνει το Νεανικό Πλάνο.

2. Παρατηρήστε την αφίσα του Φεστιβάλ. Ποια σύμβολα χρησιμοποιούνται και τι υποδηλώνουν; Ποιο/ποια χρώμα/ χρώματα κυριαρχούν και τι νομίζετε ότι μπορεί να συμβολίζουν; Τι πληροφορίες δίνονται μέσω του γραπτού λόγου; Είναι επαρκείς; Πώς συνδυάζεται ο λόγος με την εικόνα; Γιατί χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα; Σχολιάστε τις επιλογές του δημιουργού.

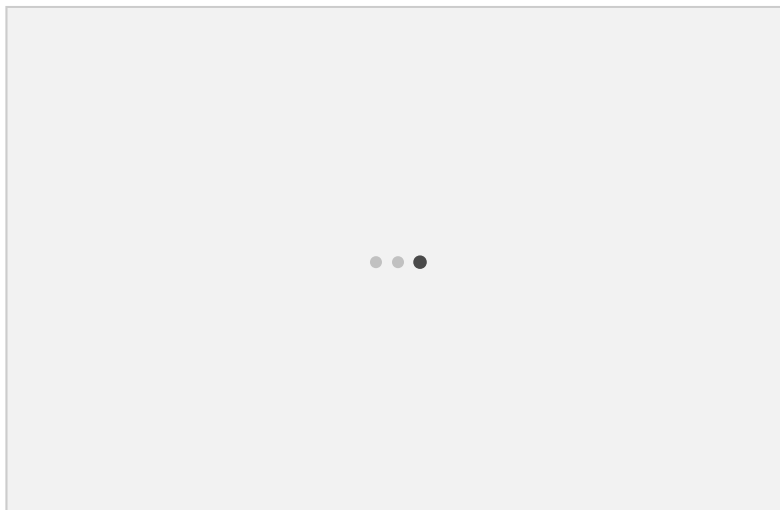
Ο κινηματογράφος και η παιδικότητα γιορτάζουν στην Πελοπόννησο!

3. Να παρακολουθήσετε το διαφημιστικό φιλμάκι με κινούμενα σχέδια για το 17ο Φεστιβάλ Ολυμπίας-14η Camera Zizanio και να γράψετε τις εντυπώσεις σας. Ποια σύμβολα χρησιμοποιούνται στο φιλμάκι; Ποια είναι τα δυνατά του σημεία; Παρουσιάζει κάποιες αδυναμίες; Πετυχαίνει τον στόχο του να ελκύσει το ενδιαφέρον του παιδικού και νεανικού κοινού; Να τεκμηριώσετε τις απαντήσεις σας με παραπομπές σε συγκεκριμένα σημεία της ταινίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=fmXIRyE8vRY>

4. Να δημιουργήσετε μια ψηφιακή διαφήμιση για **ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ** το Φεστιβάλ της Ολυμπίας, προκειμένου να ελκύσετε το ενδιαφέρον των μαθητών του σχολείου σας να συμμετάσχουν, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Γ΄ Λυκείου. σ. 50 κ.ε.](#)
5. Παρακολουθήστε την ταινία [Φοίνιξ](#). **“ΑΝΑΓΝΩΣΗ”-ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑΣ** που δημιούργησε το 2ο Γενικό Λύκειο Ηγουμενίτσας και βραβεύτηκε στο Φεστιβάλ Ολυμπίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=ETIGMc2AO48>

- Ποιο είναι το θέμα της ταινίας και σε ποια κατηγορία θα την κατατάσσατε;
- Ποιες απόψεις των δημιουργών σχετικά με το θέμα αναδύονται μέσα στην ταινία;

- Ποιες παρατηρήσεις έχετε να κάνετε όσο αφορά τη χρήση της κινηματογραφικής γλώσσας (πλάνα, μοντάζ, χρώμα, μουσική κ.ά.);
- Στην ταινία χρησιμοποιούνται ψηφιακά οπτικά εφέ (effet). Να εντοπίσετε τέτοια εφέ και να σχολιάσετε τη χρήση τους. Θεωρείτε ότι εξυπηρετούν το μήνυμα της ταινίας; Νομίζετε ότι κάποια θα μπορούσαν να παραλειφθούν;
- Στην ταινία ο λόγος είναι περιορισμένος και δίνεται με την τεχνική voice over. Στην περίπτωση αυτή ακούγεται μια φωνή που δεν ανήκει στην κινηματογραφική αφήγηση, αλλά προέρχεται από εξωτερική πηγή. Να ακούσετε προσεκτικά τα λόγια και να συζητήσετε την επιλογή των δημιουργών.
- Η ταινία αξιοποιεί πολλά σύμβολα, ένα από τα οποία είναι και ο φοίνικας. Τι συμβολίζει ο φοίνικας; Ποια άλλα σύμβολα εντοπίζετε;
- Ποια νομίζετε ότι είναι τα προτερήματα της ταινίας, δεδομένου ότι έχει βραβευτεί; Διακρίνετε κάποια αδύνατα σημεία; Τι θα θέλατε να αλλάξετε;
- Να γράψετε κριτική της ταινίας για την ιστοσελίδα ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑΣ του σχολείου σας.
- Να παρακολουθήσετε το βίντεο που αφορά project των μαθητών του 2ου ΓΕ.Λ. Ηγουμενίτσας σχετικά με τη δημιουργία ψηφιακών οπτικών εφέ. Στο βίντεο είναι ενσωματωμένη PROJECT και η ταινία Φοίνιξ στην οποία, όπως είδαμε, χρησιμοποιούνται πολλά από τα εφέ που αναφέρονται στην παρουσίαση. Άλλαξε η παρακολούθηση του βίντεο την αντίληψή σας για την ταινία; Πώς ερμηνεύετε τώρα την υπερβολική χρήση των εφέ; Να αναδιαμορφώσετε, αν χρειάζεται, την κριτική σας για την ταινία, λαμβάνοντας υπόψη τα καινούρια δεδομένα.

<https://www.youtube.com/watch?v=q57ZogjM5PA>

- Να σχολιάσετε την παρουσίαση του project Ψηφιακά οπτικά εφέ σε ένα κείμενο 300-400 περίπου λέξεων, ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ που θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας. Να αναφερθείτε τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη δομή της παρουσίασης. Να σχολιάσετε, επίσης, τον συνδυασμό λόγου και εικόνας καθώς και την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας των μαθητών με το εκάστοτε κοινό.
  - Τα ψηφιακά οπτικά εφέ συνιστούν τη μαγεία του κινηματογράφου, υποστηρίζει ένας από τους μαθητές στην παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας. Ποιοι παράγοντες νομίζετε ότι συμβάλλουν στην ποιότητα μιας ταινίας; Πιστεύετε ότι αρκεί η χρήση των ψηφιακών οπτικών εφέ; Να συζητήσετε το θέμα.
  - Τα ψηφιακά οπτικά εφέ δίνουν τη δυνατότητα να κτιστεί σε μία ταινία ένας μαγικός κόσμος που γοητεύει τους θεατές. Συχνά, όμως, γίνεται κατάχρηση, γιατί χρησιμοποιούνται σε ορισμένες ταινίες απλώς για εντυπωσιασμό. Επιλέξτε μια ταινία στην οποία χρησιμοποιούνται ψηφιακά οπτικά εφέ και σχολιάστε τη χρήση τους. Νομίζετε ότι εξυπηρετούν το μήνυμα και την αισθητική της ταινίας; Να παρουσιάσετε τα σχόλιά σας σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο.
6. Διαβάστε το παρακάτω απόσπασμα από κείμενο του ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Δημήτρη Σπύρου, προέδρου του Νεανικού Πλάνου. Το κείμενο προέρχεται από την εισήγηση του Δημήτρη Σπύρου στην Ευρωπαϊκή

συνάντηση με θέμα: Ο Κινηματογράφος για Παιδιά και Νέους: Στον κόσμο, στην Ευρώπη, στην Ελλάδα, που οργανώθηκε στην Ολυμπία το 2009.

Δημήτρης Σπύρου

Οι έξι διαστάσεις του κινηματογράφου για παιδιά και νέους

Η κινηματογραφική εκπαίδευση είναι αδύνατο να λειτουργήσει με θετικά αποτελέσματα, αν δεν συνεργάζεται αρμονικά με τον «θεσμό» Κινηματογράφος για Παιδιά και Νέους, ο οποίος με τη σειρά του είναι καταδικασμένος σε μαρασμό, αν δεν βρίσκεται σε άμεση επαφή με τον «θεσμό» σχολείο. Οι δυο αυτοί θεσμοί συγκλίνουν ως συγκοινωνούντα δοχεία. Φυσικός αποδέκτης των προϊόντων του Κινηματογράφου για Παιδιά και Νέους είναι κυρίως οι μαθητές, είτε μέσα στις σχολικές αίθουσες, είτε στους κινηματογράφους είτε στα πολιτιστικά κέντρα και στις λέσχες.

Η αναγκαιότητα της συνεργασίας των δύο αυτών θεσμών, γίνεται κατανοητή, αν αντιληφθούμε ότι ο Κινηματογράφος για Παιδιά και Νέους είναι κάτι παραπάνω από την παραγωγή οποιωνδήποτε ταινιών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Κάτι περισσότερο από τη συγκίνηση, χαρά ή πλήξη κι απ' τη γνώριμη μυρωδιά του ποπ-κορν.

Έχει έξι διαστάσεις, οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στην αισθητική καλλιέργεια, στην πνευματική και ψυχική ανάπτυξη καθώς και στην αυτενέργεια των παιδιών και των νέων. [...]

1. Η εκπαιδευτική διάσταση.

Ο Κινηματογράφος για Παιδιά και Νέους (και εννοούμε πάντα τον ποιοτικό κινηματογράφο) προσφέρει στα παιδιά μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων και ιστοριών, οι οποίες δίνουν απαντήσεις στις γεμάτες περιέργεια ερωτήσεις τους για τον κόσμο και το νόημα της ζωής.

[...]

2. Η αισθητική διάσταση.

Ο κινηματογράφος είναι για τα παιδιά χώρος όπου καλλιεργούνται η αντίληψη και οι αισθήσεις τους. Η κινηματογραφική θέαση απαιτεί τη συμμετοχή όλων των αισθήσεων του παιδιού. Οι ταινίες είναι πολύπλοκα έργα τέχνης. Είναι φτιαγμένες

από εικόνες που κινούνται και ήχους φυσικούς, τεχνητούς, ομιλία και μουσική. Ο κινηματογράφος είναι η έβδομη τέχνη και «κουβαλάει» την εμπειρία των παλιότερων τεχνών και υφίσταται και την επίδρασή τους. Είναι παιδί της βιομηχανικής εποχής κι έχει την ικανότητα ν' αξιοποιεί δημιουργικά όλα τα επιτεύγματα της τεχνολογίας χωρίς να χάνει την υπόστασή του ως τέχνη. [...]

3. Η συναισθηματική διάσταση.

Ο κινηματογράφος συνδέεται με την απόλαυση, τη διασκέδαση ή την ανία, υπάρχει σ' αυτόν η πραγματικότητα και η φαντασία, υπάρχουν αισθήματα και συναισθήματα, όταν τα παιδιά «μπαίνουν» στην ιστορία.

Ποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί με επιχειρήματα ότι η παρακολούθηση μιας ταινίας από παιδιά σε μια σκοτεινή αίθουσα είναι μια παθητική διαδικασία κατανάλωσης και δεν απαιτεί προσωπική ανάμιξη;

Αντιθέτως, είναι ενεργητική διαδικασία. Βλέποντας κανείς τα παιδιά στο σινεμά παρατηρεί τα κόκκινα μάγουλα και αυτιά τους, τα ιδρωμένα χέρια τους, τα μάτια τους που λάμπουν. Τα παιδιά γελάνε ή κλαίνε, θυμώνουν ή λυπούνται, κουλουριάζονται, στριφογυρίζουν στην καρέκλα τους. Πραγματικά, αυτό είναι κάθε άλλο από παθητική κατανάλωση. Η εμπειρία της παρακολούθησης μιας ταινίας είναι μια δραστηριότητα που συνδέεται με τη γοητεία και την τέρψη. Το περιεχόμενο των ποιοτικών ταινιών για παιδιά συχνά αφορά καταστάσεις και θέματα που προσφέρουν απαντήσεις στα καυτά ερωτήματα που συχνά τα παιδιά κρατούν για τον εαυτό τους και προσπαθούν ν' απαντήσουν μόνα τους. Μια ταινία μπορεί να τους δώσει κάποιες απαντήσεις και να επηρεάσει τα συναισθήματά τους για καταστάσεις ή πρόσωπα.

Θα μπορούσαμε επίσης να προσθέσουμε μια «βιογραφική» όψη σ' αυτή τη συναισθηματική διάσταση. Κάποιες ταινίες μπορούν να συνοδεύουν τους ανθρώπους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. [...]

4. Η πολιτιστική διάσταση.

Ο κινηματογράφος είναι ένας χώρος πολιτισμού για το κοινό, όπως είναι τα θέατρα, οι βιβλιοθήκες, οι συναυλιακοί χώροι κ.λ.π., και τα παιδιά πρέπει να βιώνουν την κινηματογραφική εμπειρία όπως βιώνουν και τα υπόλοιπα γεγονότα.

Από πολλούς διατυπώνεται η άποψη ότι η ανάγνωση ενός βιβλίου έχει περισσότερη θετική επίδραση στη φαντασία του παιδιού απ' ότι η παρακολούθηση μιας ταινίας.

Όμως, οι διάφορες μορφές πολιτισμού δεν θα έπρεπε σε καμιά περίπτωση να συγκρίνονται μεταξύ τους, αφού κάθε μία απ' αυτές γεννά διαφορετικές εμπειρίες.

Ο κινηματογράφος παρουσιάζει στα παιδιά καινούριες εμπειρίες και τρόπους συμπεριφοράς, που θα τα βοηθήσουν να ανακαλύψουν ότι η ζωή έχει πολλές πτυχές. Στον κινηματογράφο η φαντασία μπορεί να εξακολουθεί να υπάρχει φτιάχνοντας καινούριους κόσμους χωρίς περιορισμούς.[...]

5. Η κοινωνική διάσταση.

[...] Ο κινηματογράφος λοιπόν είναι χώρος που προσφέρει τελείως διαφορετικές απ' αυτές της καθημερινής ζωής. Μια επίσκεψη στον κινηματογράφο είναι κοινωνικό γεγονός, που διαφέρει από τις συνηθισμένες συναντήσεις με τους συνομηλίκους, είναι δε μια εμπειρία τελείως διαφορετική από εκείνη που προσφέρει η τηλεόραση.

Η ταινία καθαυτή δεν αποτελεί το μόνο, ούτε πάντα το πιο σημαντικό στοιχείο, γιατί η εμπειρία της κοινωνικότητας που προσφέρει ο κινηματογράφος δημιουργεί νέους, διαφορετικούς κόσμους στα παιδιά και τους νέους.

6. Η πολιτική διάσταση.

[...] Οι ταινίες για παιδιά είναι καθρέφτης της εποχής. Προτείνουν απαντήσεις σε θέματα που τίθενται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Οι ταινίες για παιδιά δίνουν επίσης πληροφορίες για την εικόνα που έχει η κοινωνία γι' αυτά. [...]

Ολόκληρο το κείμενο μπορείτε να το διαβάσετε εδώ: <http://goo.gl/OeuZq1>

- Ο Δημήτρης Σπύρου θεωρεί τον Κινηματογράφο για Παιδιά και Νέους ξεχωριστό είδος κινηματογράφου. Συμφωνείτε με την άποψή του; Ποια από τις διαστάσεις του κινηματογράφου που αναφέρει θεωρείτε ότι είναι η πιο σημαντική με βάση την εμπειρία σας;
- Να συνοψίσετε τις απόψεις του Δημήτρη Σπύρου σε μια παράγραφο.
- Σήμερα μπορεί κανείς να παρακολουθήσει μια ταινία στον υπολογιστή ή ακόμα και στο κινητό του τηλέφωνο. Την ίδια ταινία μπορεί, φυσικά, να την παρακολουθήσει σε μια κινηματογραφική αίθουσα. Να συζητήσετε σχετικά με αυτό το θέμα.